

Asiakirjan diaarinumero: 395/2023

Päivämäärä: 27.06.2023

Otsikko: Tampere, XXIV (Nekala), Jokipohjantie 13, Nekalan lastentalo, tarkistettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä valmisteluaineisto, asemakaava nro 8860. (TRE:897/10.02.01/2021)

Allekirjoittajat:

| <i>Nimi</i> | <i>Allekirjoitettu tunnisteella</i> | <i>Allekirjoituspäivä EE(S)T</i> |
|-------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------|
| Anna-Leena Lehto | Vahva | 2023-06-27 14:45 |
| Anna Katariina Lyyra-Seppänen | Vahva | 2023-06-27 14:48 |



Tämä dokumentti sisältää:

- Etusivun
- Alkuperäisen dokumentin (tai dokumentit)
- Sähköiset allekirjoitukset. Nämä eivät ole asiakirjan sivuilla nähtävillä, mutta ovat sähköisesti liitettynä.



Tämä tiedosto on sinetöity digitaalisella allekirjoituksella, joka toimii asiakirjan eheyden takaajana. Asiakirjamuoto tukee pitkäaikaista säilytystä.

[Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta >](#)



PIRKANMAAN MAAKUNTAMUSEO

27.06.2023 DIAR: 395/2023

Tampereen kaupunki
Kaupunkiympäristö
Kaupunkisuunnittelu
Asemakaavoitus
PL 487
33101 Tampere

kapakaava@tampere.fi

Lausuntopyyntö 1.6.2023

TAMPERE, XXIV (NEKALA), JOKIPOHJANTIE 13, NEKALAN LASTENTALO, TARKISTETTU OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA SEKÄ VALMISTELUAINEISTO, ASEMAKAAVA NRO 8860. (TRE:897/10.02.01/2021)

Pirkanmaan maakuntamuseolta pyydetään lausuntoa Nekalan lastentalon asemakaavamuutoksen valmisteluaineistosta ja tarkistetusta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Maakuntamuseo on antanut hankkeesta aikaisemman lausunnon DIAR: 709/2022 (27.10.2022) ja osallistunut hanketta koskeviin viranomaisneuvotteluihin. Tutustuttuaan sille toimitettuihin aineistoihin maakuntamuseo toteaa seuraavaa.

OAS:an kirjattuihin tavoitteisiin on lisätty alueen valtakunnallisten arvojen turvaaminen ja uudisrakentamisen sovittaminen arvokkaan kulttuuriympäristön vaatimuksiin. Kaavamerkinnän ym-8 määräyksen mukaan uudisrakennusten sopeutumiseen kaupunginosakokonaisuuteen ja katukuvaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Kaavaa varten on OAS-vaiheen jälkeen toteutettu kaupunkikuvaselvitys, joka on asianmukainen ja riittävä. Kaavaluonnoksessa on pyritty huomioimaan selvityksessä annetut kaupunkikuvaan liittyvät suositukset rakennusten asemoimisessa. Selvityksessä annettiin myös rakentamiselle suosituksia, jotka on huomioitu rakentamistapaohjeessa.

Maakuntamuseo pitää erittäin myönteisenä sitä, että kaavasuunnittelussa on valittu lähtökohdaksi vaihtoehto 1 sekä lastentalon molempien siipiä säilyttäminen. Rakennusala on suurimmaksi osaksi osoitettu nykyisen rakennuksen muotoisena. Rakennukselle on osoitettu suojelumerkintä sr-7: *Kulttuurihistoriallisesti arvokas ja kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy.* Maakuntamuseo on esittänyt neuvottelussa, että suojelumerkinnäksi muutettaisiin sr-8 ja pitää sitä edelleen rakennuksen arvojen kannalta parhaana ratkaisuna. Vaihtoehtoisesti museo esittää kaavamääräyksiin lisättäväksi, että merkittävistä lastentaloa koskevista toimenpiteistä tulee neuvotella museoviranomaisen kanssa.

Yleismääräysten mukaan *uudisrakennusten rakennusoikeudesta voidaan käyttää enintään 50 %, jos suojelumerkinnällä osoitettuihin rakennuksiin ei ole toteutettu kun-*

PIRKANMAAN MAAKUNTAMUSEO Museokeskus Vapriikki,

Alaverstaanraitti 5, 33101 Tampere. Puh. 040 6730784. Fax: 03 5656 5141

Sähköposti: pirkanmaan.maakuntamuseo@tampere.fi www.vapriikki.fi

totutkimuksiin perustuvaa korjausta rakennuksen suojeluarvon säilyttämiseksi. Uudisrakennusoikeus voidaan käyttää kokonaan, kun suojeltujen rakennusten korjausten viranomaisloppukatselmus on suoritettu. Maakuntamuseo katsoo, että määräys on kohteessa tarpeellinen.

Kaavaan liittyen on laadittu oikeusvaikutteinen rakentamistapaohje, johon on viitattu kaavakartalla. Ohjeessa on hyvin kuvattu lastentalon keskeisiä arvoja ja annettu näin ohjeille perusteluita. Lastentalon osalta ohjeessa määrätään sivuilla 7-9 muun muassa, että *julkisivut, ikkunat, ovet ja katot tulee säilyttää materiaaleiltaan ja väreiltään alkuperäisen kaltaisena, niin että rakennuksen alkuperäinen ilme säilyy. Julkisivumateriaali on pääosin vaalea rappaus ja ikkunat ja ovet ovat puuta ja ne on maalattu seinää vaaleammalla sävyllä. Matalamman osan katto on aumakatto ja korkeamman osan katto on harjakatto.* Suuria katoksia, piharakennuksia tai terasseja ei sallita ja ilmalämpöpumppua ei saa asentaa katujulkisivuun. Aineistosta jää epäselväksi, mitä julkisivua tällä tarkoitetaan.

Ohjeen mukaan *lastentalon ylimpään kerrokseen voidaan rakentaa kattoikkunoita, pieniä ulosvedettyjä kattoikkunoita ja rakentaa kattolapteen sisään vedettyjä parvekeita. Keskuslämmityksen piippu voidaan tarvittaessa purkaa rakenteiden tieltä.* Maakuntamuseo toteaa, että katonlappeen sisään vedetty parveke on teknisenä rakenteena erittäin vaurioherkkä ja haasteellinen toteuttaa onnistuneesti. Vastaavia rakenteita on jouduttu poistamaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaista rakennuksista kosteusvaurioiden vuoksi. Suojellun rakennuksen ollessa kyseessä parveketyyppiä ei voida pitää hyvänä ratkaisuna. Maakuntamuseo katsoo, että lapeikkunalla on esitetyistä vaihtoehdoista vähiten haitallisia vaikutuksia.

Nekalan lastentalon rakennushistorian selvityksessä (Sitowise 2018) on tuotu ilmi tiedot sisätiloissa hyvin säilyneitä alkuperäisiä yksityiskohtia, kuten päiväkotijä ja neuvolasiiven porrashuoneiden ja aulatilan eläinaiheiset lattiamosaaiikit, porraskaiteet ja väliovet. Maakuntamuseo toteaa, että nämä osin ainutlaatuiset ja osin rakennusajankohdalle tyypilliset yksityiskohdat tulisi muutostöiden yhteydessä säilyttää. Maakuntamuseo esittää tutkittavaksi, voisiko asian huomioida rakentamistapaohjeessa.

Uudisrakentamiselle on annettu rakentamistapaohjeessa seikkaperäistä ohjausta, mitä maakuntamuseo pitää tarpeellisena. Rakentamistapaohje ohjaa uudisrakentamista pääasiallisesti hyvin sopeutumaan RKY-alueen arvokkaaseen rakennuskantaan. Jonkinasteiseksi puutteeksi voidaan katsoa se, että rakentamistapaohjeen sisältö ja sen kuvitukseen käytetyt havainnekuvat eivät kaikilta osin vastaa toisiaan, mikä saattaa aiheuttaa virhetulkintoja. Näin on esimerkiksi julkisivuväriyksen, räystäsratkaisujen ja jossain määrin aukotusperiaatteen osalta. Maakuntamuseo esittää ohjeen kuvitusta vielä kehitettäväksi.

Asemakaavaan ei ole merkitty istutettavia alueita, mutta alueella on voimassa viherkerroin. Rakentamistapaohjeessa on annettu pihasuunnittelua ja viherrakentamista koskevia ohjeita, joissa huomioidaan mm. lastentalon kaupunkikuvallinen rooli, näkymälinjojen säilyminen ja 1950-luvulle tyypilliset perennalajit ja katemateriaalit. *Leikkivät kalat* -veistos tulee säilyttää oleskelupihalla, mikäli Tampereen kaupunki ei siirrä sitä uuteen käyttökohteeseen. Lisäksi suunnittelualueelle on laadittu erillinen huolel-

lisesti toteutettu pihasuunnitelma. Maakuntamuseo katsoo, että piha- ja viherrakentamista on näin ohjattu erinomaisesti.

Kaavaehdotus valmisteluaineistoinen pyydetään toimittamaan maakuntamuseolle lausuntoa varten.

Yksikön päällikkö

Anna Lyyra-Seppänen

Tutkija

Anna-Leena Lehto

Tiedoksi: Museovirasto/Kulttuuriympäristöpalvelut; Pirkanmaan liitto; Pirkanmaan ELY-keskus/Y-vastuualue/Yhdyskunnat ja luonto

A-LL/a-II